

Pešta, Pavel

Zapomenutá báseň Františka Táborského

Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. D, Řada literárněvědná. 1958, vol. 7, iss. D5, pp. [163]-

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/108785>

Access Date: 27. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

ZPRÁVY

Zapomenutá báseň Františka Táborského

V prvním ročníku *Času, beletristické přílohy k politickému týdeníku* (1896), otiskl Fr. Táborský *Čertovské intermezzo* (Zpěv II. z „Legendy andělské“). Tato báseň nemalého rozsahu (str. 17—19, 25—27, 38—39, 44—46, 52—54, 59—60) unikla pozornosti dosavadních bibliografií díla Táborského; neuvádí ji ani bibliografie Anny Vavrouškové (ve sborníku František Táborský, hrst statí a přátelských vzpomínek k jeho sedmdesátce, 1928), ani soupis F. Stelziga (v katalogu výstavy z díla Adolfa Kašpara a Františka Táborského v Holešově, 1951).

Čertovské intermezzo je rozmarná satira na umělecké i společenské poměry v letech devadesátých. Zesměšňuje vypjatý individualismus a přeřhrštěnou sexuálnost dekadentní poesie, odmítá aristokratičnost umění povýšeného nad masy lidu i lartpourlartismus. Táborský žádá umění životné, dávající radost, sílu a krásu, opojené přírodou a životem, vyjadřující pravdivě nitro umělce a nesešněrované regulemi, umění naplněné láskou k lidem a pomáhající jim v jejich utrpení. Staví se za program realistů, chtějících ukazovat lidstvu, co je v jeho životě zdravé a co zvadlé, zchátralé; odsuzuje bezzásadové lidi, měničtí názory podle okamžitého vlivu.

Táborský pojal tuto báseň do své *Legendy staronové*, vydané r. 1927. Čertovské intermezzo v ní rozdělil na dva zpěvy: III. Intermezzo rajské (str. 29—43) a IV. Intermezzo pekelné (str. 44—72). Pro knižní vydání skladbu upravil; některé verše pozměnil, jiné vypustil, jistý počet veršů přibánil. V exempláři beletristické přílohy *Času* v knihovně Táborského (uložené v knihovně slovanského semináře filosofické fakulty v Brně) se nám zachovala první fáze tohoto přepracování; Táborský opravoval text tužkou a označoval místa, která se rozhodl vypustit. V knižním vydání je však změn více a některé se liší od prvního návrhu. Úpravy jsou nesený snahou učinit verš plynulejším a zbavit jazyk zastaralých básnických frází a licencí; zcela ojedinělé jsou věcné aktualizace (narážka na spis A. Knigga *Über den Umgang mit Menschen* je nahrazena zmínkou o spisech Gutha-Jarkovského).

Čertovské intermezzo je zajímavým dokladem, jak dlouho rostla některá díla Táborského. *Legenda staronová* počala vznikat již více než třicet let předtím, než byla vydána knižně, a to se odrazilo též na její podobě: části, vzniklé v situaci devadesátých let, jsou tu pohromadě s jinými, inspirovanými první světovou válkou a dobou poválečnou. Z toho vyplynula i roztržičnost díla, složeného z různorodých prvků. Obě intermezza, stojící mezi ohlasy utrpení a hrůz první světové války, působí proto v *Legendě staronové* dosti podivně a jejich smysl je z velké části neurčitý. Teprve zařadíme-li si je do doby vzniku, do kontextu literární a společenské situace let devadesátých a do souvislosti s postavením *Času*, vidíme v nich aktuální satiru, i když její ostří je změkčeno přílišnou krotkostí a dobromyslností.

Pavel Pešta

Veřejné přednášky o literatuře

Odb. as. Dr. Jaroslav Rosendorfský přednášel 10. října 1957 v brněnské odbočce Kruhu moderních filologů o demokratických tendencích v Snoubencích A. Manzoniho.

Odb. as. Dr. Vladimír Stupka promluvil 21. října 1957 v brněnské odbočce Kruhu moderních filologů na thema Poznámky k dramatisaci příběhu dona Carlosa.

Odb. as. Dr. Jessie Kocmanová měla 17. listopadu 1957 v Československém rozhlasu relaci o Blakovi.

Doc. Dr. Otakar Novák přednášel 28. listopadu 1957 v brněnské odbočce Kruhu moderních filologů na thema Pokus o nový výklad starofrancouzské lyriky a 9. prosince 1957 o Charlesu Baudelaireovi.

Asistentka Dana Kšicová přednášela 5. prosince 1957 pro Závody Jana Švermy v Brně o Puškinovi, Jeseninovi a Ščipačevovi.

Asistent Dr. Miroslav Beck promluvil v prosinci 1957 o nové tvorbě Bertolda Brechta (pořádal KPS v Brně).